30/04/2020

Δυσαρμονία λαού και Θεολογίας με τον Αρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο Β΄

/ Επικαιρότητα

Του Καθηγητή Χρήστου Κ. Οικονόμου
τ. Προέδρου και Κοσμήτορα της Θεολογικής Σχολής Θεσσαλονίκης και Προέδρου του Τμήματος Θεολογίας του Πανεπιστημίου Λευκωσίας

Μακαριώτατε,
Άγιοι Συνοδικοί,

Παρακολουθήσαμε τις πρόσφατες δηλώσεις του Αρχιεπισκόπου Κύπρου Χρυσοστόμου Β΄, τόσο από την τηλεόραση όσο και από τον τύπο. Οι προκλητικές αυτές δηλώσεις δείχνουν δυσαρμονία του Αρχιεπισκόπου με τον λαό και τη Θεολογία και μας δημιουργήθηκαν οι παρακάτω προβληματισμοί:

1. Διερωτηθήκαμε, γιατί, αντί να απευθύνει πατρικές νουθεσίες προς τους περίπου 400 γιατρούς, νοσηλευτές και λειτουργούς υγείας, και να τους συγχαρεί, τους επέπληξε και τους απείλησε: «Να μην ανακατεύονται στα θέματα της Εκκλησίας, γιατί έχει διεύθυνση, η οποία διατηρεί πολύ καλές σχέσεις με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την Κυβέρνηση και η συνεργασία τους είναι τακτική». Μόνο λόγω

κόπωσης των ημερών ή θεμάτων υγείας μπορεί να αναζητηθεί η ερμηνεία αυτής της στάσης του Αρχιεπισκόπου. Σκοπός της Εκκλησίας δεν είναι να γίνουν μέλη του Σώματός της όλος ο κόσμος, σύμφωνα με την εντολή του Χριστού: «πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τα έθνη» (Ματθ. 28,19); Και όταν πιστεύσουν και βαπτιστούν, να ενταχθούν ως μέλη της Εκκλησίας και να συμμετέχουν στα μυστήρια της ζωής της, με κύριο και μέγα μυστήριο τη θεία Ευχαριστία;
Αυτοί οι πιστοί γιατροί, οι νοσηλευτές και οι λειτουργοί υγείας αποπέμπονται ή αφορίζονται από τη ζωή της Εκκλησίας, γιατί ενδιαφέρθηκαν να ανοίξουν οι ναοί, μάλιστα, με προϋποθέσεις ασφαλείας, όπως επιθυμεί και ο Αρχιεπίσκοπος, και να μετέχουν στα μυστήρια της ζωής, που οδηγούν στη σωτηρία και την αιωνιότητα; Αυτό, Μακαριώτατε, όπως αντιλαμβάνεστε, είναι μέγα θεολογικό ατόπημα. Αντί να περιβάλλετε τόσες εκατοντάδες επιστήμονες και, μάλιστα, όπως προσφωνούσε ο Απόστολος Παύλος τον Λουκά, «αγαπητούς ιατρούς» (Κολ. 4,14), εσείς τους απομακρύνετε από τον λαό του Θεού και την Εκκλησία; Αντί να φέρετε τον λαό στην Εκκλησία διώχνετε και αυτούς που είναι μέσα στα πιστά μέλη της;

2. Η Εκκλησία είναι κρατικός μηχανισμός ή επιχείρηση, που «έχει Διεύθυνση», η οποία διατηρεί πολύ καλές σχέσεις με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την Κυβέρνηση και η συνεργασία τους είναι τακτική; Από πότε οι Εκκλησιαστικοί Ηγέτες στηρίζονται στα δεκανίκια του Καίσαρα και των κρατικών μηχανισμών «για να εξυπηρετηθούν και να κάνουν την δουλειά τους»; Ως Καθηγητής της Θεολογίας γνωρίζουμε, ότι η Εκκλησία της Κύπρου είναι Αυτοκέφαλη και διοικείται από την Ιερά Σύνοδο, όπως και όλες οι Ορθόδοξες Εκκλησίες.
Διδάσκουμε, επίσης, ότι η Εκκλησία είναι η κιβωτός, όπου σώζεται ο λαός του Θεού, όταν εισέρχεται μέσα και όχι όταν απομακρύνεται. Είναι το Σώμα του ζώντος Θεού, του αναστημένου Χριστού, με μέλη, που εντάσσονται όλοι οι βαπτισμένοι, όπως οι 400 και πλέον γιατροί και νοσηλευτές που τους προτρέπετε να σιωπήσουν και «να κάνουν την δουλειά τους» και «δεν είναι ανάγκη να ανακατεύονται στα θέματα της Εκκλησίας». Να πάνε πού από τον χώρο της σωτηρίας τους, την Εκκλησία, της οποίας είναι μέλη; Επειδή ζητούν το αυτονόητο, αυτό που οφείλατε να τους δώσετε εσείς και η παροπλισμένη Ιεραρχία της Εκκλησίας της Κύπρου, εκτός εξαιρέσεων, βέβαια; Όπως φάνηκε μπροστά στις προκλητικές δηλώσεις σας και ταυτόχρονα η άρνησή σας σε αίτημα Μητροπολίτη, που ζήτησε γραπτώς να συγκαλέσετε την Ιερά Σύνοδο, για να αποφασίσετε, σύμφωνα με τις αρχές του Κανονικού Δικαίου και του Καταστατικού Χάρτη της Εκκλησίας της Κύπρου. Εξάλλου και, σύμφωνα με τον Καταστατικό Χάρτη της Εκκλησίας της Κύπρου, άρθρο 4, παράγραφος 2: «Η Ιερά Σύνοδος συνέρχεται εν τη Ιερά Αρχιεπισκοπή… κατά την πρώτη μετά τη Διακαινήσιμο εβδομάδα». Να μνημονεύσουμε τις επιπλήξεις σας προς Αρχιερείς και συλλειτουργούς σας, όπως τους Κύκκου, Λεμεσού, Μόρφου και Ταμασού, οι οποίοι συμμετείχαν σε

Μοναστηριολογικό Συνέδριο και είχαν άποψη για το Ουκρανικό ή τους Μόρφου και Τριμυθούντος, οι οποίοι ενήργησαν, κατά την εκκλησιαστική τάξη και την αρχιερατική τους συνείδηση;

3. Ένα άλλο θεολογικό ατόπημα είναι να θεωρείτε την Εκκλησία ένα είδος διοικητικής αρχής, λέγοντας ότι «έπρεπε πρώτα-πρώτα να πλησιάσουν την αρχή της Εκκλησίας, τον Αρχιεπίσκοπο, και να ακούσουν τις προθέσεις του».

Γιατί ο Αρχιεπίσκοπος δεν βγήκε έγκαιρα να παρουσιάσει τις θέσεις και απόψεις του; Απείχε των καθηκόντων του; Η Εκκλησία, σύμφωνα με την Ορθόδοξη Εκκλησιολογία, έχει Κεφαλή τον Ιησού Χριστό και μέλη του Σώματός του τα μέλη της Εκκλησίας, κλήρο και λαό, τους οποίους επιδεικτικά αγνοείτε ή περιφρονείτε! Η Εκκλησία δεν είναι τσιφλίκι κανενός. Όλοι μετέχουν με ίσες ευθύνες και δικαιώματα. Αρχές και εξουσίες έχουν μόνο τα κρατικά ιδρύματα και κάθε κοσμικός οργανισμός. Ο καθένας από αυτούς τους γιατρούς και λειτουργούς υγείας έχει τον Επίσκοπό του, τον πνευματικό του πατέρα με τους οποίους επικοινωνεί και δέχονται την καθοδήγησή τους στην πνευματική τους ζωή. Τους συνδέει όμως στην περίπτωση αυτή, ο κοινός πόθος και αυτόν εξέφρασαν. Έπρεπε, λοιπόν, να έχουν τέτοια αυταρχική αντιμετώπιση;

4. Θεωρείτε τον πόθο μιας μεγάλης ομάδας επιστημόνων (400 και πλέον άτομα), Μακαριώτατε, να ανοίξουν οι ναοί, να τελούνται τα Μυστήρια της Εκκλησίας και να μετέχουν στη θεία Κοινωνία «συναισθηματικές εξάρσεις» και «λαϊκίστικες τακτικές» και θέλετε να τους φιμώσετε; Αντί να τους αγκαλιάσετε και να ζητήσετε εσείς να τους δείτε και να τους μιλήσετε με αγάπη, ενοχληθήκατε;

5. Είναι κάποιοι, Μακαριώτατε, οι οποίοι καθόλη τη μακρά Πανεπιστημιακή τους σταδιοδρομία χόρτασαν προβολή και αξιώματα, που απέκτησαν με την αξία τους, με νόμιμες και κανονικές διαδικασίες. Ο υπογράφων, γνωρίζετε πολύ καλά, ότι από τα φοιτητικά μας χρόνια, επειδή είμασταν συμφοιτητές, ήταν άριστος φοιτητής και έκανε καριέρα Πανεπιστημιακού Δασκάλου με σταδιοδρομία 42 χρόνων. Ήταν Πρόεδρος και Κοσμήτορας της Θεολογικής Σχολής Θεσσαλονίκης. Διετέλεσε Πρόεδρος της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Ορθοδόξων Θεολογικών Σχολών, ήταν μέλος του Παγκοσμίου Συμβουλίου των Ηνωμένων Βιβλικών Εταιρειών, συντόνισε την κριτική έκδοση των Συγγραμμάτων του Αγίου Νεοφύτου της Μονής της μετανοίας σας, η οποία μάλιστα βραβεύτηκε το 2009 από την Ακαδημία Αθηνών, και συνεχίζει να Προεδρεύει της Επιστημονικής Επιτροπής του μεταφραστικού προγράμματος των έργων του Αγίου Νεοφύτου, της Μονής πάλι της μετανοίας σας.

Εισήγαγε πριν δέκα χρόνια τις Θεολογικές Σπουδές στην Κύπρο, ως Κύπριος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, και είναι Πρόεδρος του Τμήματος

Θεολογίας του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, το οποίο λειτουργεί υπό την αιγίδα του Πανιερωτάτου Μητροπολίτη Κύκκου και Τηλλυρίας Νικηφόρου. Μέχρι σήμερα προσφέραμε περισσότερους από 400 μεταπτυχιακούς και διδακτορούχους στην Εκκλησία της Κύπρου και Ελλάδας, χωρίς η Εκκλησία να δαπανήσει ούτε ένα ευρώ. Ως γνωστόν μαζί με τον Ηγούμενο και Επίσκοπο, τότε, Κύκκου, σας στηρίξαμε για την εκλογή σας στη θέση του Αρχιεπισκόπου Κύπρου το 2006, παρά το μηδαμινό ποσοστό που λάβατε στις εκλογές. Αυτούς που σκανδαλωδώς σας ευεργέτησαν τους αποκαλείτε «καλοθελητές, που στόχο έχουν την αυτοπροβολή, εκμεταλλευόμενοι θέματα της Εκκλησίας»; Τον τόμο Β΄ των Αρχιεπισκοπικών εκλογών θα τον παρουσιάσουμε τον Δεκέμβριο του 2020 και θα καταγράψουμε αναλυτικά τα γεγονότα.

6. Είμαστε «καλοθελητές, εκμεταλλευόμενοι θέματα της Εκκλησίας», όταν το 1996, πριν από 24 χρόνια, μας καλούσε ο αείμνηστος προκάτοχός σας Χρυσόστομος ο Α΄ να αφήσουμε την Πανεπιστημιακή έδρα και τις υποχρεώσεις μας στη Θεσσαλονίκη και να ’ρθούμε στη φωτιά «των Παγκρατιανών», για να υπερασπιστούμε, πάλι με τον Ηγούμενο τότε και νυν Μητροπολίτη Κύκκου, και να ειρηνεύσουμε την Εκκλησία της Κύπρου; Να σας θυμίσω, τις συγκρούσεις σας με τον Γέροντα Ιωσήφ και τους Βατοπαιδινούς πατέρες, που σας συμπαρασταθήκαμε και πάλι με τον Άγιο Κύκκου, να μην προχωρήσουν στα δικαστήρια εναντίον σας; Εμείς σπεύδαμε στη φωτιά της Εκκλησίας της Κύπρου, που άναβαν, δυστυχώς, κάποιοι άλλοι και γίναμε θυσία στην Εκκλησία που αγαπήσαμε. Υπογραμμίζω ότι για όλες τις υπηρεσίες και θυσίες μας αυτές, ουδέποτε λάβαμε αμοιβή, ούτε καν για τα εισιτήριά μας, ούτε καμιά επιβράβευση θελήσαμε.

7. Κρίνοντας, ως ειδικός Πανεπιστημιακός Καθηγητής, τις προκλητικές και αθεολόγητες δηλώσεις σας, φαίνεται σαφώς, ότι την Εκκλησία την αντιλαμβάνεστε ως μια εγκόσμια υπηρεσία, η οποία λειτουργεί, κατά την κρίση του ενός και μόνου, του Αρχιεπισκόπου. Η Ορθόδοξη Εκκλησία έχει σαφώς Συνοδικό – Δημοκρατικό χαρακτήρα. Ο κάθε Επίσκοπος έχει ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις. Ο Αρχιεπίσκοπος μπορεί να είναι «πρώτος μεταξύ ίσων», ο οποίος και συγκαλεί, προεδρεύει και υλοποιεί τις αποφάσεις της Συνόδου, ωστόσο δεν μπορεί να λειτουργεί αυθαίρετα και όπως εκείνος μόνος του νομίζει ή κρίνει. Η διοικητική αντίληψη του «Διευθυντή» και του «Αρχηγού» είναι εκτός κάθε Ορθόδοξης Θεολογικής διδασκαλίας. Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Καταστατικού Χάρτη της Εκκλησίας της Κύπρου: «Η Ιερά Σύνοδος είναι εκείνη, η οποία αποτελεί την ανωτάτη αρχή της Εκκλησίας της Κύπρου».

8. Ασφαλώς, συνυπεύθυνοι για την όλη κατάσταση της πρωτοφανούς συμπεριφοράς του Πρώτου και της πλημμελούς λειτουργίας της Συνόδου, είναι

δυστυχώς μέλη της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Κύπρου, τα οποία είτε από λόγους αδυναμίας ή οικονομικής εξαρτήσεως ή φόβου δεν διεκδικούν τα δικαιώματά τους, δεν εμμένουν στην εύρυθμη λειτουργία της Συνόδου και την εφαρμογή των αποφάσεών της και δεν αναλαμβάνουν τις ευθύνες τους για την εφαρμογή των Ιερών Κανόνων και των διατάξεων του Καταστατικού Χάρτη της Εκκλησίας της Κύπρου. Αυτά όλα έχουν ως αποτέλεσμα να αγνοούνται και να περιφρονούνται από τον Πρώτο οι Επίσκοποι. Εσείς, Άγιοι Αρχιερείς, έχετε την ευθύνη για το άνοιγμα και τη σωστή λειτουργία των ιερών ναών και τη μετάδοση της θείας Κοινωνίας, υπό όρους, ασφαλώς, αυστηρής υγιεινής. Γι' αυτό αξίζουν συγχαρητήρια σ'αυτούς, οι οποίοι προέβαλαν και έθεσαν το «πειθαρχείν δει Θεώ μάλλον ή ανθρώποις» (Πράξ. 5,29).

9. Ως αρμόδιος Καθηγητής Πανεπιστημίου της Ορθόδοξης Θεολογίας, σύμφωνα με τις θεολογικές μου γνώσεις και την επιστημονική μου συνείδηση, είχα υποχρέωση να παρέμβω τόσο με την ανοιχτή επιστολή μου προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας όσο και σε Σας Μακαριώτατε και Άγιοι Συνοδικοί, στις 27 Απριλίου 2020, όπου επισημάναμε τις απόψεις μας τόσο για το θέμα της θείας Κοινωνίας όσο και για το άνοιγμα των ιερών ναών. Στο σημείο αυτό μας βρίσκει σύμφωνους η θέση σας Μακαριώτατε, ότι πρέπει να τηρηθούν απόλυτα οι κανόνες σωστής υγιεινής, όπως διατυπώνονται από τα αρμόδια επιστημονικά συμβουλευτικά όργανα του Κράτους.

10. Στη ζωή μου και στην όλη Πανεπιστημιακή σταδιοδρομία μου δεν επέτρεψα να αναφερθούν προσβλητικοί χαρακτηρισμοί για το πρόσωπό μου. Επίσης αισθανόμουν την ευθύνη του υψηλού αξιώματος που είχα, ώστε να εκφράζω τις θεολογικές μου απόψεις με επιστημονική ευθύνη και αγάπη στην μητέρα Εκκλησία, της οποίας από τα παιδικά μου χρόνια, στο σκλαβωμένο χωριό μου, τον Άγιο Επίκτητο Κυρηνείας, ήμουν πιστό μέλος, διακηρύττοντας πάντοτε, ότι εκτός της Εκκλησίας δεν υπάρχει Θεολογία, αλλά και Εκκλησία χωρίς Θεολογία δεν νοείται.

Μακαριώτατε, Άγιοι Συνοδικοί,

Εν κατακλείδι, θα έλεγα «φίλος μεν Πλάτων φιλτάτη δ' η αλήθεια». Κανένα προσωπικό πρόβλημα δεν έχω ούτε με τον Μακαριώτατο, ούτε με τους Αγίους Αρχιερείς. Θέλω να συνεργάζομαι με όλους άψογα και αναλώνω τον εαυτό μου νυχθημερόν στη Θεολογία και την Εκκλησία. Έχω, όμως, το απόλυτο δικαίωμα και την υποχρέωση, ως Κύπριος πολίτης και πιστό και ενεργό μέλος της Εκκλησίας της ιδιαίτερης μου πατρίδας και καθηγητής Θεολογίας, να παρεμβαίνω, κυρίως, στα εκκλησιαστικά δρώμενα του τόπου μου και να καταθέτω κάθε φορά, που κρίνω ή θεωρώ αναγκαίο, την επιστημονική θεολογική μου άποψη, να στηρίζω την αλήθεια των πραγμάτων και να εκφράζω τις διαφωνίες μου. Γι' αυτό και, όπου

κρίνω εξώφθαλμες προκλήσεις στη ζωή της Εκκλησίας της Κύπρου και στις Θεολογικές Σπουδές του τόπου μου, έχω καθήκον να διατυπώνω την επιστημονική μου άποψη.